

Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů

Vršovická 65, 100 10 Praha 10

www.mzp.gov.cz

Praha 7. července 2025

Č.j.: MZP/2025/740/2929

M E T O D I C K É S D Ě L E N Í

Odboru cirkulární ekonomiky a odpadů Ministerstva životního prostředí

**k aplikaci zákona č. 477/2001 Sb., o obalech
a o změně některých zákonů (zákon o obalech)**

- I. **Rozsah působnosti**
- II. **Pojem obal**
- III. **K základním povinnostem ze zákona o obalech**
- IV. **Možnosti plnění povinností v §10 až 12a zákona o obalech (§ 13)**
- V. **Seznam osob a evidence**
- VI. **Výjimka ze základních povinností**
- VII. **Registrační a evidenční poplatky**

I. Rozsah působnosti

Zákon o obalech se vztahuje na **podnikající fyzické a právnické osoby** (dále jen „osoba“), které nakládají se všemi obaly, které jsou v České republice (ČR):

1. **uváděny na trh** [= obal / obalový prostředek je v ČR poprvé (bez)úplatně předán / nabídnut k předání za účelem distribuce/používání; jsou k němu poprvé převedena vlastnická práva; přeshraniční doprava / dovoz s výjimkou propuštění do celního režimu a následného vyvezení v plném rozsahu do zahraničí – § 2 písm. d)]

- výrobci obalů (tj. osoby, které výrobek zabalí – plniči, baliči),
- dovozci obalů ze zemí mimo území EU (jak za účelem distribuce, tak pro vlastní potřebu),
- přepravci obalů ze států EU (obdobně), nebo

2. **uváděny do oběhu** [= (bez)úplatné předání obalu v ČR samostatně / spolu s výrobkem jiné osobě k distribuci/použití, s výjimkou uvedení obalu na trh – § 2 písm. e)]

- distributoři obalů (tj. osoby, které nakoupí balené výrobky v ČR a předají je dále).

Zákon o obalech se **nevztahuje** na **nepodnikající fyzické nebo právnické osoby** (např. Akademii věd ČR a jiná vědecká pracoviště, humanitární organizace, obecně prospěšné společnosti, nadace a další).

Zákon o obalech se rovněž **nevztahuje** na **vývoz obalů mimo území ČR**, jakož i **nakládání s kontejnery používanými v silniční, železniční, letecké nebo námořní / vnitrozemské plavbě** podle mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána.

II. Pojem obal

Obalem je dle ustanovení § 2 písm. a) **výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy**, který je určen **k pojmutí, ochraně, manipulaci, dodávce, popřípadě prezentaci** výrobku nebo výrobků určených **spotřebiteli** nebo jinému **konečnému uživateli**, jestliže má zároveň:

- v místě nákupu tvořit **prodejní jednotku** pro spotřebitele / jiného konečného uživatele (= **prodejní obal**),
- v místě nákupu tvořit **skupinu určitého počtu prodejních jednotek**, ať je prodávána spotřebiteli / jinému konečnému uživateli, nebo slouží pouze jako pomůcka pro umístění do regálů v místě prodeje a může být z výrobku odstraněn, aniž se tím ovlivní jeho vlastnosti (= **skupinový obal**),
- **usnadnit manipulaci** s určitým množstvím prodejních jednotek / skupinových obalů **a usnadnit jejich přepravu** tak, aby se při manipulaci a přepravě zabránilo jejich fyzickému poškození (= **přepravní obal**).

Příloha č. 1 k zákonu o obalech upravuje další **tři kritéria** definice obalu, a to:

Kritérium 1

Výrobek, který odpovídá definici obalu a zároveň plní / může plnit i jinou funkci než funkci obalu, **je obalem** pouze, pokud

- a) není nedílnou součástí jiného výrobku,
- b) není nezbytný k uzavření, nesení nebo uchování výrobku po dobu jeho životnosti,
- c) nejsou všechny části určeny ke společnému používání, spotřebování nebo odstranění.

Kritérium 2

Předměty navržené a určené k tomu, aby byly plněny v místě prodeje, **jsou obaly, pokud plní funkci obalu**.

Kritérium 3

Součásti obalu a pomocné prvky začleněné v obalu se považují za části obalu, v němž jsou začleněny; **pomocné prvky zavěšené přímo na výrobku, příp. k němu připevněné a zároveň plnící funkci obalu, jsou obalem** pouze, pokud

- a) nejsou nedílnou součástí tohoto výrobku, a současně
- b) nejsou všechny části určeny ke společné spotřebě nebo odstranění.

Názorné příklady (ne)obalů jsou u jednotlivých kritérií v příloze č. 1 k zákonu o obalech.

III. K základním povinnostem ze zákona o obalech

Mezi základní povinnosti při nakládání s obaly a odpady z obalů dle zákona o obalech patří povinnosti vztahující se k:

- prevenci (§ 3),
- podmínkám uvádění obalů na trh (§ 4-5),
- označování obalů (§ 6),
- opakovaně použitelným obalům, vratným a vratným zálohovaným obalům a zpětnému odběru (§ 7-10),
- úhradě nákladů na úklid odpadu z obalů (§ 10a),
- osvětové činnosti (§ 11),
- využití odpadu z obalů (§ 12), nebo
- povinnému obsahu recyklovaných plastů v obalu (§ 12a).

Plnění povinností zákona o obalech kontrolují příslušné kontrolní orgány (§ 32-42), které v případě zjištění porušení těchto povinností ukládají ochranná opatření a pokuty v možné výši až do 10 mil. Kč (§ 45).

a) Prevence (§ 3)

Ustanovení § 3 stanoví osobám, které uvádí obaly / obalové prostředky na trh, povinnost, aby tyto obaly / obalové prostředky splňovaly základní kvalitativní požadavky. Tyto povinné osoby musí zajistit **co nejmenší hmotnost i objem obalu** za dodržení požadavků na výrobek a přijatelnosti pro spotřebitele / konečného uživatele.

Zároveň se tyto požadavky považují za splněné v případě, že je konkrétní výrobek zhotoven v souladu s harmonizovanými technickými normami (§ 3 odst. 2). Seznam těchto norem spolu s uvedením odkazu na ustanovení zákona o obalech, ke kterému se vztahují, je uveden v **příloze č. 1** k tomuto sdělení.

Nakonec, ustanovení v § 3 odst. 3 stanoví povinnost osobám, které poskytují spotřebiteli v místě prodeje výrobků **plastové odnosné tašky**, že je nesmí poskytnout zdarma. Cenu za plastovou tašku určuje prodejce sám, avšak cena musí minimálně odpovídat nákladům na pořízení plastové tašky. Ustanovení se však **nevztahuje** na tzv. **velmi lehké plastové odnosné tašky**, které svojí tloušťkou stěny nedosahují 15 mikrometrů (μm), a které jsou nezbytné z hygienických důvodů nebo pomáhají zabránit plýtvání potravinami (tím, že si spotřebitel může zvolit množství potravin, které do tašky vloží). Příkladem velmi lehké plastové odnosné tašky je tenký sáček na pečivo.

b) Podmínky uvádění obalů na trh (§ 4-5)

Podle ustanovení v § 4 jsou osoby uvádějící obaly / obalové prostředky na trh povinny zajistit, aby:

- **koncentrace látek** uvedených v Seznamu dosud klasifikovaných nebezpečných chemických látek v obalu / obalovém prostředku byla **v souladu s limitními hodnotami** stanovenými zvláštními právními předpisy, vzhledem k přítomnosti těchto látek v emisích, popelu nebo výluhu v případě spalování nebo skládkování odpadu vzniklého z tohoto obalu nebo obalového prostředku;
- součet koncentrací **olova, kadmia, rtuť a chromu s oxidačním číslem VI** v obalu / obalovém prostředku nepřekročil hodnotu 100 mikrogramů (μg)/g (dále jen "limitní hodnota"); Limitní hodnota se **nevztahuje** na obaly a obalové prostředky vyrobené **výhradně z oloveného křišťálového skla**.
- obal / obalový prostředek po použití, pro které byl určen, po vynětí výrobku nebo všech jeho zbytků obvyklým způsobem, byl **dále opakovaně použitelný nebo využitelný** procesem recyklace, energetického využití nebo biologického rozkladu.

Je-li však obal / obalový prostředek zhotoven v souladu s harmonizovanými českými technickými normami, požadují se výše uvedené požadavky za splnění.

Překročení limitní hodnoty u koncentrace těžkých kovů (tj. olovo, kadmium, rtuť a chrom s oxidačním číslem VI) je možné:

- ve **skleněných** obalech / obalových prostředcích, jestliže:
 - o během výrobního procesu není do obalu nebo obalového prostředku záměrně zavedeno žádné olovo, kadmium, rtuť nebo chrom s oxidačním číslem VI; záměrným zavedením se pro účely tohoto zákona v souladu s právem Evropské unie rozumí proces úmyslného použití určité látky k vytvoření obalu nebo obalového prostředku tak, aby tato látka byla přítomna ve vyrobeném obalu nebo obalovém prostředku s tím, že bude nositelem určité specifické charakteristiky, vzhledu či jakosti obalu; za záměrné zavedení se nepovažuje využívání recyklovaných materiálů pro výrobu obalů nebo obalových prostředků

v případech, kdy určitá část recyklovaných materiálů může obsahovat určitá regulovaná množství těžkých kovů,

- k překročení limitní hodnoty dojde pouze v důsledku přidání recyklovaných materiálů a
 - výrobce obalu nebo obalového prostředku provádí jedenkrát měsíčně měření koncentrace těžkých kovů ve vzorcích výroby, které reprezentují normální a pravidelnou výrobní činnost. Tyto vzorky se odebírají z každého jednotlivého tavicího agregátu. Naměřené hodnoty koncentrace těžkých kovů se evidují a ohlašují způsobem, který stanoví příloha č. 5 k zákonu o obalech.
- u **plastových přepravek a plastových palet**, jestliže:
- během výrobního procesu nebo během distribuce není do těchto přepravek nebo palet záměrně zavedeno žádné olovo, kadmium, rtuť nebo chrom s oxidačním číslem VI,
 - k překročení limitní hodnoty dojde pouze v důsledku přidání recyklovaných materiálů,
 - přepravky nebo palety jsou vyrobeny recyklačním procesem, do kterého vstupuje pouze takový recyklovaný materiál, který vznikl recyklací jiných plastových přepravek nebo palet, a vstup dalšího materiálu mimo tento recyklační cyklus je omezen na nejmenší přípustnou míru a nepřesahuje v žádném případě 20 % hmotnosti materiálu použitého k výrobě těchto přepravek nebo palet a
 - materiál, z něhož jsou přepravky nebo palety vyrobeny, je na nich viditelně označen v souladu s právem Evropské unie.

Poslední odstavec § 4 stanoví, že osoba, která uvádí na trh **jednorázové plastové obaly** uvedené v části A přílohy č. 4 k zákonu o obalech je povinna uvádět na trh tyto obaly pouze tak, že **uzávěr nebo víčko vyrobené z plastu zůstane po dobu použití výrobku k určenému účelu připevněno k nádobě**. Kovový uzávěr nebo víčko s plastovým těsněním **se nepovažuje** za vyrobené z plastu.

První odstavec § 5 se věnuje povinnostem osob, které uvádí na trh **obal**. Těmito povinnostmi, které souvisí s předchozími ustanoveními, jsou:

- na požádání **předložit kontrolním orgánům technickou dokumentaci** nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v § 3 a 4,
- **průkazně informovat své odběratele** o tom, že obal splňuje požadavky stanovené v § 3 a 4.

Druhý odstavec § 5 uvádí stejné povinnosti, avšak pouze ve vztahu k **obalovým prostředkům** a ustanovení v § 4:

- na požádání **předložit kontrolním orgánům technickou dokumentaci** nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v § 4,

- **průkazně informovat své odběratele** o tom, že obalový prostředek splňuje požadavky stanovené v § 4 (tato informace zároveň pro účely kontroly nahrazuje dokumentaci k prokázání splnění povinností stanovených v § 4 podle odst. 1 písm. b), tj. druhé odrážky).

c) Označování obalů (§ 6)

Označování materiálů, ze kterých jsou obaly vyrobeny, je dobrovolné. Pokud se ovšem osoba, která uvádí obal na trh / do oběhu rozhodne, že na tomto obalu označení provede, pak je povinna dodržet značení stanovené v přílohách č. I až VII rozhodnutí Komise 97/129/ES, kterým se zavádí identifikační systém pro obalové materiály (**příloha č. 2** tohoto sdělení).

d) Opakovaně použitelné obaly, vratné a vratné zálohované obaly a zpětný odběr (§ 7-10)

Co se týče **opakovaně použitelných obalů** (§ 7), osoby uvádějící je na trh / do oběhu mají povinnost učinit organizační, technická nebo finanční opatření odpovídající kritériím, která jsou stanovena v příloze č. 2 k zákonu o obalech a která umožňují opakované použití těchto obalů. Náležitosti těchto opatření a způsob a postup opakovaného použití stanoví příslušná harmonizovaná česká technická norma (viz **příloha č. 1** tohoto sdělení).

Osoby, které uvádí na trh / do oběhu **vratné obaly** (§ 8), musí zajistit opakované použití těchto obalů podle bodu B. 1 nebo B. 2 přílohy č. 2 k zákonu o obalech nebo využití odpadů z těchto obalů podle § 12.

Vratný zálohovaný obal (§ 9) je pro účely zákona o obalech takový obal, u něhož je jako součást opatření podle předchozího odstavce účtována zvláštní peněžní částka (= **záloha**), která je přímo vázána k vratnému obalu užitému k prodeji výrobku a jejíž vrácení kupujícímu je při prodeji výrobku zaručeno po vrácení tohoto obalu, případně odpadu z něj, jde-li o jednorázový obal. Pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů stanoví výši zálohy nařízení vlády č. 111/2002 Sb., a to 1 Kč nebo 3 Kč.

Osoby, které uvádí na trh / do oběhu výrobky v těchto obalech, musí obaly **označit** jako vratné zálohované obaly způsobem podle technické normy ČSN 77 0053 na obalu samotném nebo na jeho štítku (vyhláška č. 116/2002 Sb.). Dále jsou tyto osoby povinny vratné zálohované obaly (nebo odpady z nich, jde-li o vratné jednorázové obaly) **vykupovat** bez omezení množství a bez vázání tohoto výkupu na nákup zboží.

Osoby, které uvádí na trh / do oběhu výrobky ve vratných zálohovaných obalech **prodejem spotřebiteli v provozovně**, jsou povinny zajistit, aby obaly (odpady z obalů, jde-li o vratné jednorázové obaly) byly v této provozovně **vykupovány po celou provozní dobu**.

Spotřebitel je oprávněn předat odpad z vybraného vratného zálohovaného jednorázového obalu na sběrné místo do provozovny osoby, která dané vybrané vratné zálohované jednorázové obaly uvádí na trh nebo do oběhu prodejem spotřebiteli. Tato osoba není původcem odpadu ve vztahu k převzatým odpadům z vybraných vratných zálohovaných jednorázových obalů a její provozovna nemusí být zařízením určeným pro nakládání s odpady (§ 9a).

Osoby, které uvádí na trh / do oběhu výrobky v těchto obalech **jinak než prodejem spotřebiteli**, jsou povinny **informovat osoby**, které uvádějí výrobky v těchto obalech na trh / do oběhu prodejem spotřebiteli, **o připravované změně druhu** vratného zálohovaného obalu nebo o **ukončení výkupu** vratného zálohovaného obalu nebo odpadu z vratného zálohovaného jednorázového obalu **nejméně 6 měsíců před** provedením této změny nebo před ukončením výkupu; po tuto dobu nesmí být výkup vratných zálohovaných obalů (případně odpadů z těchto obalů, jde-li o vratné zálohované jednorázové obaly) zastaven.

Pokud osoba, která uvedla na trh nebo do oběhu vratné zálohované obaly, oznámí, že **přestává používat** dosud zálohovaný obal, je povinna tento vratný zálohovaný obal (případně odpad z tohoto obalu, jde-li o vratný zálohovaný jednorázový obal) **vykupovat za podmínek platných** pro dosud zálohovaný obal **po dobu nejméně 1 roku od posledního uvedení** tohoto obalu na trh nebo do oběhu.

Osoby, které uvádí do oběhu **stolní pivo, výčepní pivo nebo ležáky v obalech**, které nejsou vratnými zálohovanými obaly, jsou povinny nabízet nápoje náležející do uvedených skupin rovněž ve vratných zálohovaných obalech, pokud jsou v nich tyto nápoje uváděny na trh. Tato povinnost **se nevztahuje** na osoby uvádějící tyto nápoje do oběhu na prodejní ploše menší než 200 m².

Konečně, co se týče **zpětného odběru** (§ 10), pokud osoba uvádějící na trh / do oběhu obaly, **neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady**, je **povinna zajistit zpětný odběr** těchto obalů / odpadů z nich. Zpětný odběr zajišťuje **bez nároku na úplat** za tento odběr. Přitom je povinna dbát na dostatečnou četnost sběrných míst, jejich dostupnost a na dostatečné pokrytí území České republiky s ohledem na rozmístění sídel na území obce. Dostupností se rozumí **přiměřená docházková vzdálenost**; to **neplatí**, jde-li o vratné zálohované obaly, u kterých se za dostatečnou dostupnost považuje výkup v provozovně, kde je vratný zálohovaný obal prodáván spotřebiteli a vykupován bez omezení množství a bez vázání tohoto výkupu na nákup zboží.

Osoba uvádějící obaly (s výjimkou vratných zálohovaných obalů) na trh / do oběhu je povinna zajistit:

- **podíl obcí**, na jejichž území je povinna zajišťovat zpětný odběr prostřednictvím sběrných míst, který činí **minimálně 90 %** z celkového počtu obcí v ČR a
- **podíl obyvatel** žijících v obcích, na jejichž území je povinna zajišťovat zpětný odběr prostřednictvím sběrných míst v souladu s odstavcem 1, který činí **minimálně 90 %** z celkového počtu obyvatel ČR.

Sběrná místa pro odpady z obalů, která tvoří sběrnou síť autorizované obalové společnosti, musí být zařazena do obecního systému odpadového hospodářství nastaveného obcí, a to na základě písemné smlouvy s obcí.

Závěrem, osoba uvádějící na trh / do oběhu jednorázové plastové obaly (podle části B přílohy č. 4 k zákonu o obalech) je povinna dosáhnout v každém kalendářním roce minimální úrovně zpětného odběru odpadu z těchto obalů, a to

- **od 1. ledna 2025** minimálně ve výši **77 %** hmotnosti těchto obalů, které uvedla v daném kalendářním roce na trh nebo do oběhu, a
- **od 1. ledna 2029** minimálně ve výši **90 %** hmotnosti těchto obalů, které uvedla v daném kalendářním roce na trh nebo do oběhu.

Vyhláška č. 30/2021 Sb. stanoví pravidla výpočtu úrovně zpětného odběru.

e) Úhrada nákladů na úklid odpadu z obalů (§ 10a)

Osoba, která uvádí na trh / do oběhu jednorázové plasty (uvedené v částech C a D přílohy č. 4 zákona o obalech), je povinna **uzavřít smlouvu s obcí**, na jejímž základě je povinna **hradit náklady vynaložené na úklid, přepravu a zpracování** odpadu z daných jednorázových plastových obalů, kterého se osoby zbavují mimo místa určená k odkládání (tj. odpadkových košů, kontejnerů či jiných nádob; § 10a odst. 1).

Povinná osoba musí uzavřít smlouvy s takovým počtem obcí, aby podíl těchto smluvně zajištěných obcí činil minimálně **90 %** z celkového počtu **obcí** v ČR a zároveň minimálně **90 %** z celkového počtu **obyvatel** ČR. Nadto, v rámci těchto smluv musí být sjednána taková výše nákladů, která odpovídá reálným nákladům na úklid, přepravu a zpracování zmíněného odpadu a není nepřiměřená. Způsob výpočtu výše nákladů je osoba povinna zveřejnit na svých internetových stránkách (§10a odst. 2 a 3).

f) Osvětová činnost (§ 11)

Osoby, které uvádí na trh / do oběhu obaly prodejem spotřebiteli, **musí spotřebitele informovat o:**

- způsobu zajištění zpětného odběru dle § 10 odst. 1,
- možnostech předcházení vzniku odpadu z obalů,
- úloze spotřebitelů při přispívání ke zpětnému odběru a využívání odpadu z obalů, a
- negativních dopadech zbavování se odpadu z obalů mimo místa určená k jeho odkládání (tj. odpadkových košů, kontejnerů či jiných nádob) na životní prostředí.

Osoby, které uvádí na trh / do oběhu **jednorázové plastové obaly** (uvedené v částech C a D přílohy č. 4 zákona o obalech), **musí spotřebitele informovat** (obdobně jako

v § 9 odst. 2 zákona č. 243/2022 Sb., o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí) o:

- dostupnosti opětovně použitelných alternativ a systémech opětovného použití vybraných plastových výrobků, vhodných způsobech nakládání s odpady z vybraných plastových výrobků a o osvědčených postupech řádného nakládání s odpady, které neohrožují lidské zdraví a nepoškozují životní prostředí,
- negativních dopadech zbavování se odpadu z vybraných plastových výrobků mimo místa určená k jeho odkládání na životní prostředí, zejména na mořské prostředí, a
- dopadu nevhodných způsobů zbavování se odpadu z vybraných plastových výrobků na kanalizační síť.

Jde-li o jednorázové plastové obaly uvedené v části D přílohy č. 4 zákona o obalech, je povinností výše zmíněných osob **působit na změnu chování spotřebitele** za účelem snížení spotřeby těchto obalů.

Vyhláška č. 30/2021 Sb. (konkrétně § 11b) stanoví **minimální rozsah a způsob informování spotřebitele** následovně:

- **Informačními prostředky a způsoby informování** jsou alespoň:
 - o rozhlasové a televizní vysílání,
 - o elektronická komunikace (např. sociální sítě, online prezentace nebo bannery),
 - o osobní sdělení (např. školní vzdělávací akce, výstavy nebo veletrhy),
 - o periodický tisk.
- Informování spotřebitele **musí zdůrazňovat důležitost** jeho postoje k odpovědnému nakládání s odpady z obalů, zejména důležitost třídění odpadů z obalů a osobní odpovědnost spotřebitele za dopad odpadu z obalu na životní prostředí. Zároveň musí být realizováno **s ohledem na děti ve věku 6-15 let**.
- Co se týče transparentnosti a financí, povinné osoby musí při informování uvádět **název / jméno osoby**, která informování organizuje a finančně zajišťuje. Nadto, **náklady** na informování spotřebitele v daném roce musí odpovídat **minimálně 2 %** z celkových nákladů vynaložených na plnění povinností stanovených zákonem o obalech (pro zpětný odběr a využití odpadů z obalů, osvětovou činnost a další povinnosti s tím související).
- Nakonec, jde-li o **jednorázové plastové obaly uvedené v části D přílohy č. 4 zákona o obalech**, povinné osoby působí na změnu chování spotřebitele tak, že provádí **stálou informační kampaň** na toto téma výše vymezenými způsoby.

g) Využití odpadu z obalů (§ 12)

Pokud osoba, která na trh / do oběhu uvedla obaly, neprokáže, že se z těchto obalů **nestaly** na území ČR odpady (tzn. z obalů se staly odpady a osoba nemá jak prokázat opak), musí zajistit, aby **odpady z obalů byly využity v souladu s přílohou č. 3 zákona o obalech**. Osoby, které na trh / do oběhu uvedly obaly naplněné **nebezpečnými věcmi, látkami nebo přípravky**, jsou povinny plnit rozsah recyklace a využití obalového odpadu nejméně v rozsahu sloupce B, viz níže.

Příloha č. 3 zákona o obalech

POŽADOVANÝ ROZSAH RECYKLACE A VYUŽITÍ OBALOVÉHO ODPADU

A: recyklace B: celkové využití

Odpady z obalů	Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2024		Od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2029		Od 1. 1. 2030 do 31. 12. 2034		Od 1. 1. 2035	
	A	B	A	B	A	B	A	B
	%	%	%	%	%	%	%	%
Papírových a lepenkových	75		75		85		85	
Skleněných	75		75		75		75	
Plastových	50		50		55		55	
Železných	55		70		80		80	
Hliníkových	-		35		50		60	
Dřevěných	15		25		30		30	
Prodejních určených spotřebiteli	50	55	50	55	50	55	50	55
Celkem	70	75	75	80	75	80	75	80

Povinné osoby musí splnit rozsah recyklace v každém kalendářním roce stanoveného období. Za obaly z jednoho materiálu lze považovat jen ty obaly, jejichž hmotnost tvoří alespoň 95 % daného materiálu.

Míra recyklace a celkového využití prodejních obalů určených spotřebiteli se stanoví jako podíl množství využitého obalového odpadu získaného zpětným odběrem od spotřebitelů a množství prodejních obalů, které osoba uvedla na trh nebo do oběhu. Ve jmenovateli nejsou zahrnuty prodejní obaly, které jsou současně průmyslovými obaly.

Recyklace a celkové využití jsou určeny v procentech hmotnostních a recyklace se zahrnuje do celkového využití jako jedna z jeho forem, společně s energetickým využitím a biologickým rozkladem podle § 4 odst. 1 písm. c).

V souvislosti se zajištěním zpětného odběru a využití odpadu z obalů stanoví také § 13 odst. 3, že jsou-li na trh / do oběhu uvedeny **opakovaně použitelné obaly**, pro které je opakované použití organizačně zajištěno způsobem v bodě B.1 nebo B.2 přílohy č. 2 zákona o obalech, **platí**, že byl pro tyto obaly zajištěn zpětný odběr a využití, pokud je z těchto obalů nově uvedených na trh / do oběhu opakovaně použito alespoň **70 %** hmotnostních.

h) Povinný obsah recyklovaných plastů v obalu (§ 12a)

Osoby, které na trh / do oběhu uvádí **jednorázové plastové obaly uvedené v části B** přílohy č. 4 zákona o obalech, zajistí, aby:

- **od 1. 1. 2025** každý takový obal vyrobený z polyethylentereftalátu jakožto hlavní složky obsahoval **alespoň 25 % recyklovaných plastů**, a
- **od 1. 1. 2030** ve stejném případě **alespoň 30 %**.

Tyto osoby mají taktéž povinnost **ohlašovat množství recyklovaných plastů Ministerstvu životního prostředí**, a to předložením dokumentů dokládajících obsah recyklovaných plastů v obalech jimi uvedených na trh / do oběhu za uplynulý kalendářní rok. Dokumenty se předkládají **do 15. února následujícího roku** prostřednictvím Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí – ISPOP (<https://www.ispop.cz/>) nebo datové schránky určené pro toto ohlašování (ID: uednwmb).

V případě osob, které uvádí na trh / do oběhu obaly podle prvního odstavce a plní své povinnosti v § 10-12a v rámci sdruženého plnění, se podíl recyklovaných plastů vypočítá jako průměr za příslušnou autorizovanou obalovou společnost pro všechny dané obaly uvedené na trh/do oběhu za kalendářní rok těmito osobami (§ 12a odst. 2).

IV. Možnosti plnění povinností v §10 až 12a zákona o obalech (§ 13)

Nakonec je namístě zmínit ustanovení § 13 zákona o obalech, které určuje 3 varianty plnění výše zmíněných povinností:

- 1) **Samostatně** organizačně a technicky na vlastní náklady. V tomto případě je osoba povinna plnit veškeré vymezené povinnosti individuálně.
- 2) **Přenesením povinností na jinou osobu** spolu s převedením vlastnického práva k obalům, k nimž se dané povinnosti vztahují (stanoví-li tak výslovně smlouva). V tomto případě plní osoba, na kterou byla převedena vlastnická práva k obalům, buď samostatně (viz výše) nebo v rámci sdruženého plnění (viz níže). To **neplatí**, pokud jde o povinný obsah recyklovaných plastů v obalu (§ 12a) a osoba, na níž byly povinnosti přeneseny, plní svoje povinnosti jinak než v rámci sdruženého plnění.
- 3) **Uzavřením smlouvy o sdruženém plnění** s autorizovanou obalovou společností (dále také AOS) ve vztahu ke všem obalům uváděným konkrétní osobou na trh / do oběhu. To **neplatí**, pokud jde o vratné zálohované obaly, pro které lze plnit povinnosti také samostatně nebo uzavřením smlouvy o sdruženém plnění výhradně pro vratné zálohované obaly. Osoba uzavírá s AOS smlouvu o sdruženém plnění povinností zákona o obalech s tím, že touto smlouvou přechází odpovědnost za plnění povinností §10 a § 12a zákona o obalech na tuto společnost. Osoba zároveň nemusí plnit povinnosti stanovené v § 14, 15 a 30 odst. 1. Aktuálně v ČR působí jedna AOS, a to společnost EKO-KOM, a.s.

Podle druhého odstavce navíc osoba uvádějící na trh / do oběhu obaly prodejem spotřebiteli **nesmí jakkoliv ovlivňovat svého dodavatele** ve výběru autorizované obalové společnosti, se kterou by mohl uzavřít smlouvu o sdruženém plnění.

Volba způsobu plnění povinností zákona o obalech je zcela na povinné osobě ve smyslu tohoto zákona s tím, že by měla důkladně zvážit, jaký způsob plnění povinností je schopna funkčně zajistit, a nevystavovat se tak případnému riziku uložení sankčních opatření či pokut.

V. Seznam osob a evidence

a) Zápis do Seznamu osob (§ 14)

Osoba, která uvádí na trh / do oběhu obaly a zároveň je nositelem povinností v § 10-12a odst. 1, je **povinna podat návrh na zápis do Seznamu osob**. Návrh musí obsahovat (§ 14 odst. 5):

- a) jméno a příjmení, adresa bydliště, místo podnikání, identifikační číslo osoby (dále jen „identifikační číslo“), bylo-li přiděleno, jde-li o fyzickou osobu,
- b) obchodní firmu nebo název, právní formu, sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, jde-li o právnickou osobu,
- c) identifikační údaje zahraniční osoby, pokud žádost podává její pověřený zástupce, a písemné pověření, na jehož základě byl pověřený zástupce určen,
- d) popis zajištění zpětného odběru podle § 10 odst. 1,
- e) způsob zajišťování osvětové činnosti podle § 11,
- f) popis zajištění využití odpadů z obalů podle § 12,
- g) doklad o zaplacení registračního poplatku (§ 30 odst. 1),
- h) z jakého materiálu je vyroben obal, který uvádí na trh nebo do oběhu, a zda je určen k prodeji spotřebiteli.

Osoby, které uvádí na trh / do oběhu obaly, se však **nemusí** zapisovat do Seznamu osob, pokud:

- je v Seznamu zapsán pověřený zástupce, nebo
- pověřený zástupce podal návrh na zápis do Seznamu, na základě kterého dosud nebyl do Seznamu zapsán; to neplatí v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o neprovedení zápisu podle § 14 odst. 7.

Pověřeného zástupce si za účelem plnění povinností zákona o obalech **mohou určit** osoby, které nejsou usazený v ČR a uvádějí zde obaly na trh / do oběhu, a to písemnou smlouvou.

V konkrétních případech jsou osoby dokonce **povinny určit si pověřeného zástupce**. V prvním případě jde o podnikatele, který skrze prostředků komunikace na dálku

prodává přímo spotřebitelům nebo jiným konečným uživatelům do ČR z jiného státu, kde je usazen, jednorázové plastové obaly nebo obalové prostředky v části C nebo D přílohy č. 4 zákona o obalech. V druhém případě jde o stejnou situaci, avšak podnikatele usazeného v ČR, který dodává do jiného členského státu EU, ve kterém si musí určit pověřeného zástupce (§ 13a).

Pověřený zástupce pak podává návrh na zápis **svým jménem namísto osoby, kterou zastupuje**.

Návrh se podává Ministerstvu životního prostředí **nejpozději do 60 dnů** ode dne vzniku ode dne vzniku povinnosti být zapsán v Seznamu osob (tj. dnem, kdy osobě vznikly povinnosti v § 10-12a odst. 1). Návrh **ve formě volné žádosti** je možné zpracovat:

- ve **dvou písemných vyhotoveních** a zároveň na **technickém nosiči dat**, nebo
- **v elektronické podobě** označené uznávanou elektronickou značkou nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem podle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

Písemný návrh se zasílá na adresu Ministerstva životního prostředí nebo podává na jeho podatelnu. Elektronický návrh na zápis se zasílá Ministerstvu životního prostředí prostřednictvím informačního systému datových schránek (ID: 9gsaax4) nebo e-mailem s připojeným elektronickým podpisem (info@mzp.gov.cz).

b) Evidence (§ 15)

Osoba, na kterou se vztahuje povinnost zápisu do Seznamu podle § 14, je povinna:

- **vést evidenci** obalů a způsobech nakládání s nimi,
- **ohlašovat údaje** z této evidence,
- **prokázat** na vyžádání Ministerstva životního prostředí nebo České informační agentury životního prostředí (CENIA) **pravdivost údajů** vedených a ohlašovaných podle předchozích ustanovení, a
- **uschovávat doklady** s údaji vedenými v evidenci a ohlašovanými z této evidence po dobu **nejméně 5 let**.

Povinná osoba vede evidenci odpadů z obalů od původce odpadu až po jeho využití nebo výstup z třídícího zařízení (pokud je tento výstup dodáván do procesu využití bez významných ztrát). V případě energetického využití nebo biologického rozkladu je evidence vedena až po zařízení určené pro nakládání s odpady, kde k takovému využití nebo rozkladu došlo. Rozsah vedení evidence určuje vyhláška č. 30/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o obalech.

Osoba ohlašuje údaje z evidence za uplynulý kalendářní rok formou vyplněných vzorů v odpovídajících přílohách výše zmíněné vyhlášky jejich zasláním Ministerstvu životního prostředí prostřednictvím systému ISPOP nebo datové schránky ministerstva

určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ID: uednwmb), a to nejpozději **do 15. února** následujícího kalendářního roku.

Ministerstvo životního prostředí vede veřejně přístupnou **souhrnnou evidenci** údajů shromážděných z ohlašovaných údajů z jednotlivých evidencí povinných osob.

Veškeré informace týkající se ohlašování prostřednictvím systému ISPOP jsou dostupné na www.ispop.cz (zřizovatelem a věcným garantem je Ministerstvo životního prostředí, provozovatelem je Česká informační agentura životního prostředí – CENIA).

VI. Výjimka ze základních povinností

Osoby, které uvádí na trh nebo do oběhu obaly, **nemusí plnit základní povinnosti** zákona o obalech (§10-15), pokud **kumulativně splňují** následující dvě podmínky:

- celkové množství obalů jimi uvedených na trh / do oběhu za kalendářní rok **nepřekročí 300 kg**, a zároveň
- jejich roční obrat **nepřekročí 25 000 000 Kč**.

Osoby užívající výjimky jsou povinny na požádání kontrolního orgánu (§ 31) **prokázat splnění** vymezených podmínek. Pokud osoba splnění podmínek neprokáže, nahlíží se na ni jako by měla veškeré povinnosti dle § 10-15 (§ 15a odst. 3 a 4).

Konečně, stane-li se daným osobám zřejmým, že podmínky pro uplatnění výjimky **nebudou** v daném kalendářním roce splněny, jsou povinny **neprodleně zajistit splnění povinností** v § 10-15 (§ 15a odst. 2).

VII. Registrační a evidenční poplatky

Za zápis do Seznamu osob platí osoba, která má povinnost být v něm vedena, **registrační poplatek** ve výši **800 Kč** (§ 30 odst. 1).

Osoba, která je v Seznamu zapsaná, platí za každý (i jen započatý) rok vedení jejího zápisu **evidenční poplatek** ve stejné výši, tj. **800 Kč**. To samozřejmě **neplatí** pro první rok evidence, ve kterém byl zaplacen registrační poplatek. Nejzazší termín k zaplacení evidenčního poplatku za uplynulý rok je **15. února následujícího roku**. Registrační i evidenční poplatek se hradí na bankovní účet příslušného celního úřadu.

Praktické informace k placení jsou uvedeny na webových stránkách Státního fondu životního prostředí České republiky, který je správcem poplatku, viz <https://www.sfzp.cz/legislativa/poplatkova-agenda/odpady/obaly/>.

Informace k zákonu o obalech jsou i na Portále veřejné správy: <https://portal.gov.cz/>.

Zpracoval: Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů MŽP, oddělení zpětného odběru
Schválil: Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D., ředitel odboru cirkulární ekonomiky a odpadů

Příloha č. 1

- ČSN EN 13427** Obaly – požadavky na používání evropských norem pro obaly a odpady z obalů – zastřešující norma, která uvádí návod na způsob použití ostatních níže uvedených norem
- ČSN EN 13428** Obaly – Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů [§ 3]
- ČSN EN 13429** Obaly – Opakované použití [§ 4 odst. 1 písm. c)]
- ČSN EN 13430** Obaly – Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu [§ 4 odst. 1 písm. c) bod 1]
- ČSN EN 13431** Obaly – Požadavky na obaly využitelné jako zdroj energie, včetně specifikace nejvyšší výhřevnosti [§ 4 odst. 1 písm. c) bod 2]
- ČSN EN 13432** Obaly – Požadavky na obaly využitelné ke kompostování a biodegradaci – Zkušební schéma a kritéria hodnocení pro konečné přijetí obalu [§ 4 odst. 1 písm. c) bod 3]
- ČSN CR 13695-1** Obaly – Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí – Část 1: Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů přítomných v obalech [§ 4 odst. 1 písm. b)]
- TNI CEN/TR 13695-2** Obaly – Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do životního prostředí – Část 2: Požadavky na měření a ověřování nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do životního prostředí [§ 4 odst. 1 písm. a)]
- ČSN EN ISO/IEC 17050-1** Posuzování shody – Prohlášení dodavatele o shodě – Část 1: Všeobecné požadavky
- ČSN EN ISO/IEC 17050-2** Posuzování shody – Prohlášení dodavatele o shodě – Část 2: Podpůrná dokumentace

Uvedené technické normy jsou dostupné v rámci sponzorovaného přístupu k ČSN na webových stránkách České agentury pro standardizaci (ČAS), viz <https://sponzorpristup.agentura-cas.cz/default.aspx>.

Příloha č. 2

(přílohy č. I až VII rozhodnutí Komise 97/129/ES)

Systém číslování a zkratk pro plasty

Materiál	Zkratky	Číslování
Polyetyléntereftalát	PET	1
Polyetylén vysokohustotní	HDPE	2
Polyvinylchlorid	PVC	3
Polyetylén nízkohustotní	LDPE	4
Polypropylén	PP	5
Polystyrén	PS	6
		7
		8
		9
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19

Systém číslování a zkratk pro papír a lepenku

Materiál	Zkratky	Číslování
Vlnitá lepenka	PAP	20
Nevlnitá lepenka	PAP	21
Papír	PAP	22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30
		31
		32
		33
		34
		35
		36
		37
		38
		39

Systém číslování a zkratk pro kovy

Materiál	Zkratky	Číslování
Ocel Hliník	FE ALU	40
		41
		42
		43
		44
		45
		46
		47
		48
		49

Systém číslování a zkratk pro dřevěné materiály

Materiál	Zkratky	Číslování
Dřevo Korek	FOR FOR	50
		51
		52
		53
		54
		55
		56
		57
		58
		59

Systém číslování a zkratk pro textilní materiály

Materiál	Zkratky	Číslování
Bavlna Juta	TEX TEX	60
		61
		62
		63
		64
		65
		66
		67
		68
		69

Systém číslování a zkratk pro sklo

Materiál	Zkratky	Číslování
Bezbarvé sklo	GL	70
Zelené sklo	GL	71
Hnědé sklo	GL	72
		73
		74
		75
		76
		77
		78
		79

Systém číslování a zkratk pro kombinace

Materiál	Zkratky*	Číslování
Papír a lepenka/různé kovy		80
Papír a lepenka/plast		81
Papír a lepenka/hliník		82
Papír a lepenka/pocínovaný plech		83
Papír a lepenka/plast/hliník		84
Papír a lepenka/plast/hliník/pocínovaný plech		85
		86
		87
		88
		89
Plast/hliník		90
Plast/pocínovaný plech		91
Plast/různé kovy		92
		93
		94
Sklo/plast		95
Sklo/hliník		96
Sklo/pocínovaný plech		97
Sklo/různé kovy		98
		99

* Zkratka u kombinovaných obalů: C plus zkratka odpovídající převládajícímu materiálu (C/...)